

FOTO: ÅSA LINDHOLM

Konsten att HÅLLA SAMS

Visst har även du hört historien om den där rasklubben där ordförande stal den hundmat som sponsrats till klubbens utställning? Stölden motiverades med att de egna hundarna behövde mat och att pengarna var slut. Det var väl sannolikt dålig privatekonomi som även motiverade ett par förtroendevalda att länsa sin lilla rasklubbs konto och lämna obetalda räkningar på 20.000 kronor efter sig.

ANNA-LENA UNDEÉN

Snacket går som en löpeld i hundvärlden. Rykten blir till sanningar och ute i klubbarna grupperar sig medlemmar till strid. Härförarna är övertygande. De har ädla motiv till sina korståg. Lyssnar man på dem får man uppfattningen att organisationen är ett gytter av halvkriminella, galna och omdömeslösa människor som måste stoppas till varje pris. Det pläderas att domedagen är nära när kupper och personliga påhopp motiveras. I krig är alla

medel tillåtna. Klubben måste ju räddas! Rasen måste skyddas från förfall!

Visst förekommer det att förtroendevalda stjäla och förskingrar men de tillhör undantagen. Under SKKs paraply arbetar tusentals människor ideellt som förtroendevalda och de allra flesta är ärliga, skötsamma och gör så gott de kan. Ytterligt få av de fall som leder till kupper och konflikter håller för juridisk eller ens för

objektiv moralisk granskning. Fienden har således oftast inte misskött sig utan misstaget de gjort är att de inte agerar som kritikerna tycker att de borde agera.

Men frågar man härföraren eller någon ur dennes armé är svaret oftast onyanserat och självklart: Fienden skadar klubben och/eller rasen så allvarligt att det är motiverat med odemokratiska metoder och förtalskampanjer. Förresten så är det inte förtal utan snarare någon slags konsumentupplysning som man ägnar sig åt – man vill varna klubbens medlemmar, presumtiva valpköpare och uppfödarkollegor påstås det.

Är man någorlunda förtrolig med härföraren får man ofta även svaret att den förtalade dessutom har tivelaktig hundhållning och gör sig märkvärdig. Att denne därmed förtjänar att sättas på plats.

Demokratins största problem är hur man ska förena majoritetens rätt att besluta med minoritetens rimliga krav på frihet. Foto: Åsa Lindholm.

Världen är inte svart eller vitt

Varför är det så? Varför är det så svårt att hålla sams? Visserligen är det säkert sant att den förtalade har vissa brister, men vem har inte det?

Problemet är uråldrigt, det var ju några år sedan en kille lär ha satt grillen i huvudet på en uppretad folkmassa när han föreslog att den som var helt fri från skuld skulle kasta den första stenen. Drygt 2000 år senare står vi fortfarande där och stampar. Nästan alla konflikter som fyller våra nyhetssändningar har sin grund i samma problematik: De absoluta sanningarna är få, världen är långt ifrån svart eller vitt.

För att trots detta kunna leva och verka någorlunda konfliktfritt har mänskligheten testat diverse spelregler i form av religioner och olika politiska samhällssystem. Ett av de på senare år mest populära men även mest krävande och komplicerade systemen är ett folkstyre, mest känt under benämningen demokrati. Det främsta kännetecknet och förutsättningen för demokrati är individens fri- och rättigheter att organisera och yttra sig, vilket är väl känt och såväl hyllas som framhävs av de flesta.

Alla system har emellertid sina svagheter och demokratins största problem är hur man ska förena majoritetens rätt att besluta med minoritetens rimliga krav på frihet. Det är närmast en paradox som bland andra filosofen Sartre ägnade en hel del tid åt att fundera över och som hade gjort att Rousseau långt tidigare avfärdat idén att verkställande demokratisk makt skulle kunna vara möjlig. Han lär ha sagt "Demokrati skulle kunna passa för änglar, men inte människor."

De demokratiska rättigheterna måste nämligen gå hand i hand med ett antal tämligen krävande skyldigheter: Med rättigheterna att ha åsikter och ifrågasätta, följer skyldigheten att göra det samma – och då inte bara andra utan framförallt sig själv.

Man är även skyldig att söka kompromisser för att på så vis förena majoritetens rätt att besluta med minoritetens krav på frihet. Ju större individuell frihet människorna har i ett system, ju större måste således även kravet på detta personliga ansvar vara.

Kanske anses detta självklart och logiskt för de flesta. Åtminstone för som de som minns frustrationen från tonårstiden när den läxan skulle läras. Hur föräldrarna predikade att med visat ansvar följer ökad frihet. Att lära och förstå är emellertid en sak. Att tillämpa kunskapen något annat. För tyvärr är vi inga änglar. Rättigheter vill vi gärna ha, men skyldigheter överlåter vi gärna åt någon annan.

Men tyvärr upphör det demokratiska systemet att fungera om det personliga ansvarstagandet med ifrågasättande, tolerans och kompromissvilja saknas. Förr eller senare hamnar man i låst läge – att i stort sett ingenting blir gjort – vilket i sin tur ger optimal grogrund för anarki eller diktatur av värsta sort.

Det trista är att det är i dåliga och oroliga tider, när en demokratisk nation (eller rasklubb), står inför stora svårigheter, som bristen på kompromissvilja och sunt ifrågasättande är som störst. Det är väl mänskligt, antar jag.

Kompromissförmåga

Efter första världskriget förädrades Tyskland med en för sin tid uppseendeväckande demokratisk författning, Weimarförfattningen. Allmän rösträtt, folkvald president, proportionella val och parlamentarism skulle bädda för att det verkligen blev folket som styrde genom sina representanter. Men eftersom demokrati var tämligen oprövat var det alltför få som insåg vikten av att kompromissa. Resultatet blev en herrans massa småpartier och svaga minoritetsregeringar som inte fick någonting gjort. Detta var oerhört frustrerande, för det fanns sannerligen att göra i 20-talets Tyskland.

Vad som då hände – och som fortfarande ofäst händer i alla demokratier i dåliga tider, oavsett om det rör sig om nationer eller rasklubbar – var att allt fler människor började rösta på de mest extrema grupperingarna. Inte för att man till fullo sympatiserade med dem, utan för att något överhuvudtaget "skulle hända".

Problemet är bara att ökad närvaro av extrempartier liksom stridbara kontroversiella personligheter snarare gör det ännu svårare för de inblandade att kompromissa. Ofta blir det ännu mer tjafs och ännu mindre gjort vilket i sin tur ökar väljarnas otålighet. Risken finns därmed att väljarna "kryddar grytan" ytterligare i nästa val och till sist blir anrättningen så kryddstark att den är oätbar. Det är synd.

Om väljarna och deras representanter hade varit änglar istället för människor då hade de säkert förstått att ta ansvar istället. Förstått att när tiderna är svåra är det extra viktigt att hålla ihop och laga en gryta som alla gillar och kan äta.

Att kompromissa med kryddorna kan visserligen leda till att anrättningen till sist knappt smakar något alls. Men å andra sidan är det först när alla magar är mätta som kan man göra stordåd tillsammans.

Det demokratiska systemet är bräckligare än vad vi vill tro. Att den demokratiska processen dessutom av nödvändighet är tungrodd och trög har vi också svårt att förstå.

Ta oss svenskar exempelvis, vi tror att vi är så duktiga på demokrati. Är vi verkligen det? Tar vi våra demokratiska skyldigheter på allvar? Skulle vår demokrati stå pall vid prövning? Tyskarna hade ju åtminstone ovanan och det förödande resultatet av kriget att skylla på. Vad har vi?

Är det inte så att vi i själva verket är så bortskämda med att få våra rättigheter uppfyllda att vi numera ser dem som självklara, nästan som naturlagar som ingen rår på, som därmed inte behöver försvaras eller ens vårdas?

Att det är därför – och inte för att vi verkligen förstått de demokratiska spelreglerna – som vi så självklart säger vad vi tycker, påpekar vad

vi behöver och förväntar oss gehör?

Kanske är det i så fall även därför som vi snarast blir förvånade när omedelbar respons uteblir? Och därför som vi vid minsta motstånd lägger ned vårt engagemang motiverat av att vi inte orkar bry oss.

Vi säger "egentligen har vi det ganska bra" eller "någon annan" får göra jobbet. Vem denna "någon annan" egentligen är, kan dock få redovisa. Ofta anges "samhället" eller "klubben" som ansvarig på denna post, vilket därmed visar att man verkligen inte har förstått ens det grundläggande: Demokrati = folkstyre = vi.

Är det kanske också därför som vi nöjer oss med blytinsatser när vi blir riktigt förbannade? Då skriver vi insändare, snackar skit, byter förtroendevalda och kräver snabba resultat. Vi betar oss som småbarn som skrikande ligger på golvet och kräver tulipanaros. Trots att kontentan därmed bara blir en ännu trögare, mer tålmodsprövande och tungrodd process, alternativt diktatur eller anarki. Är vi inte större och klokare än så?

Det är VI som ÄR samhället, klubben, föräldrarna i skolan, familjen ... I samma ögonblick som vi ingår i en gemenskap är vi ansvariga för den. Det är för övrigt inte bara demokratins villkor. Det är villkoret för att vara vuxen.

Tradition och folkrörelse

Kanske är det inte så förfärligt. Jämfört med många andra länder fungerar demokratin i Sverige ganska hyfsat trots allt. Sannolikt inte minst tack vare att den har sina rötter långt tillbaka i vår folkrörelsetradition.

Folkrörelserna växte fram ur olika intressegrupper där man sökte sig fram till samförstånd genom kompromisslösningar. Pionjärerna började verka redan under 1800-talets första hälft, och bestod av människor som inte fann något utrymme för sina religiösa övertygelser i den stelbenta statskyrkan. Därefter följde bland annat nykterhets- och arbetarrörelser och så kom den parlamentariska demokratin i dessa rörelser att stå modell när vår tids offentliga organ skulle byggas upp.

Dagens folkrörelser har väl inte riktigt samma nationsbyggande roll som de tidiga, men sköter de sina kort väl kan de ändå vara maktfaktorer i samhället. Huvuduppgiften är emellertid fortfarande att vara ett forum för sina medlemmars intressen. Vad gör då folkrörelsen SKK för att organisationens medlemmar skall hålla sams?

– Vad vi kan göra i förebyggande syfte är att försöka stödja alla våra klubbar i deras arbete. Det gör man bäst genom att erbjuda goda råd, utbildning och bra material som exempelvis underlag till stadgar och annat, säger Per-Inge Johansson som är ordförande i SKKs Föreningskommitté (FK).

Okunskap är nämligen ofta grunden till missämja i våra ras- special- och lokalklubbar ute i landet. Önskvärt vore förstås om alla organisationens medlemmar hade i läxa att lära sig åtminstone SKKs grundregler, den egna klubbens stadgar samt grundläggande föreningsteknik. Eftersom SKK är en demokratisk organisation är det ju alla medlemmars ansvar att veta vad som gäller och i stora drag hur klubbens arbete går till. Det är ju medlemmarna som bestämmer men hur ska de kunna bestämma om något de inte känner till?

FK har därför fått i uppdrag att i samarbetet med SKKs Utbildningskommitté (UK) verka för att ta fram utbildningsmaterial samt att se till att kurser genomförs i föreningskunskap på central och regional nivå. Främst är det klubbarnas förtroendevalda som man vill nå, men inget hindrar att varje klubb anordnar egna kurser för sina medlemmar.

SKK har ett nära samarbete med Studieförbundet så dem kan man kontakta om man vill ha hjälp att arrangera en studiecirkel. Studiehandleddning finns att skriva ut från SKKs hemsida och som studiematerial bör man då använda boken "Föreningsteknik" av Jan Wigdell som säljs av SKK.

Övrig användbar information som FK tillhandahåller är bland annat en frågebänk där man som medlem eller förtroendevald kan hitta svar på många frågor som annars skulle kunna leda till onödiga konflikter: Vad gör man när en avgående ledamot inte vill lämna ifrån sig sitt arbetsmaterial? Tillhör det honom eller klubben? När skall ansvarsfrihet inte beviljas?

Detta kan kompletteras med material ur FKs föreningspaket. Paketet innehåller en rad matnyttiga tips som främst riktar sig till de förtroendevalda i den nystartade klubben men även andra kan lära ett och annat av materialet.

För klubbarnas förtroendevalda anordnar UK en rad kurser och seminarier. Nu i höst finns exempelvis en vidareutbildning för sekreterare och i början av nästa år planeras en repris av den mycket populära kursen för kassörer. Man planerar även en kurs i ordförandeskap där Hanna Jonssons bok i ämnet sannolikt kommer att användas som kurslitteratur. Hanna Jonsson har lång erfarenhet av stormigt styrelsearbete och i boken ägnas en hel del utrymme åt hur man hanterar stämningen i klubben.

FK har även tagit fram en webb-policy med riktlinjer för vad som är lämpligt innehåll på webbplatser inom SKK. En källa till missämja

mellan SKKs medlemmar under senare år har varit ras- och specialklubbarnas så kallade gästböcker på nätet. Problemet med dem är att där är det allt för enkelt att vräka ur sig dumheter om kollegor och andra medlemmar.

– Vårt råd är att stänga alla gästböcker! Många klubbar tror att det räcker att spärra de som inte uppför sig men hur ska de hinna det? Skadan är ju skedd i samma ögonblick som åsikterna skickas. Nätet är ett bra kommunikationsmedel till mycket men inte för negativa åsikter, då går det för snabbt. Många verkar inte hinna tänka sig för, säger Per-Inge Johansson.

Ibland kan man faktiskt undra om en del människor tänker överhuvudtaget. För visst händer det på exempelvis årsmöten att en och annan obetänksam medlem går emot valberedningen förslag, föreslår sig själv och lovar mer stordåd än de rimligen kan hålla? Eller att förtroendevalda hävdar uppenbara tveksamheter som solklara sanningar och syftet är absolut inte att föra någon bakom ljuset, nej, tvärt om: dessa människor vill inget hellre än att upplysa och frålsa.

Den analytiska filosofins grundare, pacifisten lord Bertrand Russel, lär ha sagt: "Felet med världen är att de dumma är så tvärsäkra på allting – och de kloka så fulla av tvivel."

Och visst är det ett problem. Några av oss är och förblir uppenbarligen helt obildbara oavsett hur många kurser i föreningsteknik som avverkats. Men återigen: tricket är att förena majoritetens rätt att besluta med minoritetens rimliga krav på frihet. Även dåren har således rätt att uttrycka sig i en sann demokrati – för det är inte han, utan majoriteten, som ansvarar för om han får styra.

Tyvär är det emellertid ganska vanligt att aningslösa medlemmar röstar fram i stort sett vem som helst till ansvarsfyllda förtroendeuppdrag i våra klubbar. Tanken är ju att

Studiehandleddning finns att skriva ut från SKKs hemsida och som studiematerial bör man då använda boken "Föreningsteknik" av Jan Wigdell som säljs av SKK.

valberedningen ska ha gjort ett gediget arbete som medlemmarna ska kunna lita på men så är tyvärr inte alltid fallet.

Ibland beror det på okunskap, att vare sig valberedningen eller det årsmöte som valde dem har förstått valberedningens ansvarsfyllda uppgift.

Andra gånger har valberedningen helt enkelt haft svårt att hitta några lämpliga och villiga kandidater överhuvudtaget. Därmed har de tacksamt noterat varenda ivrig frälsare som hojtat att de kan, vill och vet – hur orimliga dessa påståenden än må vara.

Framförallt små klubbar med några år på nacken brukar ha det problemet. Där har de väl sammansvetsade och ambitiösa pionjärerna som en gång grundade klubben tröttnat och de som kom till dukat bord, de så kallade nykomlingarna, känner sig just som nykomlingar och tvivlar därför på att de klarar jobbet. Det är så som kloka människor fungerar. Kloka människor känner ansvar och vill därmed känna sig trygga med att de kan hålla vad de lovar. Men hur ska de kunna ge löften om det okända?

Därför är det viktigt att klubben har en öppen attityd. Om styrelsens arbete, planer och protokoll rutinmässigt redovisas för medlemmarna och om man regelbundet arrangerar föreningsmöten som är öppna för alla, ger man medlemmarna chansen att se vad jobbet som förtroendevald egentligen går ut på. Mentorskap, ansvarsfördelning till kommittéer och arbetsgrupper samt ett toleranstänkande efter motton som "var och en efter bästa förmåga" och "ingen kan göra allt men alla kan göra något" är också bra metoder för att säkra återväxten i föreningen.

En öppen och inbjudande attityd motverkar dessutom misstänksamhet, missförstånd, skitprat och därmed missämja.

Självklart kan det i styrelsens arbete finnas enstaka ärenden som är olämpliga att diskutera på öppna möten och utförligt redovisa i protokoll men dessa torde sannerligen höra till undantagen. Den styrelse som hävdar motsatsen, den ägnar nog en alltför stor del av sin tid åt att snacka skit. Om så inte är fallet bör de vända sig till sin specialklubb eller FK för att få hjälp att lösa de problem som är så känsliga att de inte tål offentlighet.

Man bör även ha i minnet att en förening behöver olika slags kompetenser. Allt för ofta hör man hundfolk diskvalificera duktiga föreningsmänniskor bara för att de inte uppfyller alla önskemål. En ordförandekandidat kan, om bara vilja och ödmjukhet finns, vara utmärkt för en klubb även om han har ringa erfarenhet av hundsport eller anses knastertorr och tråkig. Det räcker ju faktiskt om några av de övriga styrelseledamöterna är hundnördar och roliga.

Det är de som bäst kan förvalta och utveckla föreningen som ska väljas. Inte nödvändigtvis de som du skulle välja att umgås med privat.

Hjälp kan behövas

Men vad gör man då om klubbens verksamhet ändå utvecklas till kaos? Ibland kan det behövas en utomstående som medlar mellan parterna. Man kan då vända sig till sin specialklubb eller till FK och be om hjälp. Ibland kan det räcka med en oberoende observatör på årsmötet för att parterna skall hålla sig till dagordningen. Per-Inge Johansson har i år besökt dryga dussinet klubbar:

– Oftast behöver jag inte göra någonting mer än att närvara. De som eventuellt hade planerat fula trick avstår. Folk skärper sig helt enkelt. Många inser kanske också hur fånigt de betett sig.

Men hur ska en valberedning agera om de verkligen inte hittar några bra och villiga kandidater till sin lista? I den i inledningen nämnda rasklubben där ordförande stal hundmat var det egentligen få som blev överraskade. Man visste att killen i fråga var olämplig till ordförandeposten, han var inte intresserad av att jobba för klubben men han erbjöd att "låna ut sitt namn". Det är ett ganska vanligt förfarande att folk efter påtryckning från valberedning eller årsmöte ger med sig och tackar ja till en post med villkoret att de inte behöver engagera sig. Det är ju inte speciellt fiffigt. Dels kan de sätta demokratin ur spel men de kan också ovetandes bli personligt ansvariga för hyss som den aktiva delen av styrelsen ställer till med, något som faktiskt är ganska vanligt. Det var det som möjliggjorde exempel nummer två i den inledande texten.

Om det är stort omöjligt att hitta tillräckligt mycket folk som vill vara aktiva och ta ansvar bör man kanske fundera på att ansöka om att låta klubben vila. Kanske är det bättre att tills vidare inte ha någon klubb alls än att klubbens arbete och tillgångar ska misskötas och förvanskas. Tillgångarna kan då istället förvaltas av specialklubben eller FK tills dess att man vill återuppliva klubben igen.

Många faktorer spelar in

Demokrati, kunskap, ordning och reda. Vad är det då mer som behövs för att alla ska leva och verka lyckliga sida vid sida? Vad är det mer som gör att vissa klubbar lyckas bättre med det än andra?

Det finns naturligtvis oändligt många fler faktorer som påverkar hur våra relationer fungerar än de redan nämnda. Låt oss titta närmare på en rasklubb som tycks fungera hyfsat väl och se vad vi hittar.

Jag har valt Flatcoated Retriever Klubben. Naturligtvis finns det meningsskiljaktigheter

även i denna klubb men i det stora hela håller man ihop. Det är i alla fall de slutsatser som jag gör utifrån hur bra klubbens medlemmar gör det en rasklubb ska göra, det vill säga förvaltar sin ras.

Hyfsade bevis för god förvaltning är att svenska flattar anses hålla mycket hög och jämn kvalitet. Rasen är vår i särklass största utställningsras trots att den "bara" är sju på 10-i-topp listan över nyregistreringar. Dessutom är samma hundar som ställs ut bland de flitigast förekommande hundarna på de apporterande fågelhundarnas jaktprov. Den svenska genomsnittsflatten är således både snygg och duglig, det vill säga rastypisk. Vilket är ganska ovanligt bland brukshundsraserna.

Flatcoated Retrieverklubben har närmare 3 000 medlemmar och Thomas Persson är ny ordförande sedan i våras. Han har således inte hunnit känna in sig ordenligt ännu men han har gedigen erfarenhet av klubarbete från styrelseuppdrag i bland annat Labradorklubben samt specialklubben SSRK (Svenska Spaniel- och Retrieverklubben). Efter att ha funderat en stund nämner han ett par faktorer som han tror kan ha betydelse för samarbetet i klubben.

Nästa år firar klubben jubileum. I 30 år har man försvarat rasen mot förfall. Jodå. Det var det som var syftet med klubben: att tillsä tillse rasen inte hamnade i orätta händer. I mitten av 70-talet började den då tämligen okända rasen plötsligt bli populär. Antalet uppfödare och nyregistrerade valpar ökade vilket oroade en i rasen väletablerad trio med domaren och uppfödaren Bat (Brit-Marie) Brulin i spetsen. De såg att risken fanns rasen skulle gå samma väg som labrador och golden. Flat var en jakt-hund och skulle så förbli.

– De var mycket tydliga med det och eftersom de var, och fortfarande är, högt respekterade för sina gärningar inom såväl uppfödning som jakt och utställning är detta fortfarande en självklar målsättning för alla våra medlemmar, säger Thomas Persson.

Krav på valpköpare

Hugade valpspekulanter får därför finna sig i att lova att åtminstone ge jaktprovsbiten en chans om de ska få köpa en valp. Detta då ALLA uppfödare kräver detta. Resultatet blir att inte bara uppfödarna och de som till sist köper en valp är ganska överens i mycket som rör rasen redan från början. Det motverkar missämja medlemmar emellan.

En tydlig och konkret målformulering som såväl gamla som nya medlemmar respekterar och kan relatera till är således en bra grund att stå på.

Egentligen är det ganska självklart: i företag, på skolor och i organisationer finns det affärs-

idéer och planer som ska peka ut riktningen, vad man vill med verksamheten.

I de fall där planen är svävande och oprecis, mer tomma ord än konkret innehåll, blir verksamheten lätt spretig. De inblandade gör sin egen tolkning av vart man är på väg och ingen kan med bestämdhet hävda att de andra tolkat fel.

I andra fall där de som formulerat planen verkligen vet vad man vill uppnå och brinner för sin sak. Där blir planen mer konkret och realistisk, och därmed ett levande dokument, ett stöd i verksamheten. Alla vet åt vilket håll de ska gå och det blir enkelt att korrigera den som trots detta ändå vill streta åt något annat håll.

För flatuppfödarnas del så innebär detta att man även har insett att ska valpköparna ha en rimlig chans att klara av att klara kravet på jaktprov, då måste man som uppfödare stötta dem. Och ju tidigare valpköparen får grepp om hur de ska hantera sin hund inför denna lovade uppgift, desto enklare blir det för uppfödaren.

Av detta skäl arrangerar nästan alla flatuppfödare valpträffar under hundens första år. Man träffas så ofta som upp till en gång per månad för träning och tips.

Sekundärvinsten av detta är enorm: Valpköparna lär känna varandra och samtliga inlemmas successivt och naturligt in i, inte bara uppfödarens, utan i hela rasklubbens "tänk".

Under dessa träffar är det ofta Flatmästerskapet som hägrar för många av de nyblivna hundägarna. Under två dagar i augusti varje år arrangerar nämligen klubben det stora Flatmästerskapet där alla som vill tränas och tävla i både utställnings- och jaktdisciplinerna. Men framförallt så umgås man. Ungefär 350 hundar med tillhörande familjer brukar delta.

Thomas Persson tror att denna väg för valpköparna in i rasen och i förlängningen in i klubbarbetet, vilket bidrar till god anda och ömsesidig respekt mellan klubbens medlemmar. Han beskriver korta beslutsvägar mellan medlemmar och styrelse, att man lyssnar på och tar råd från gamla erfarna medlemmar och att uppfödarna är öppna mot varandra om de får problem med sjukdomar och annat i rasen.

– Vi gör hälsoenkäter vart annat år och senast var svarsfrekvensen 82 procent. Det är väldigt mycket, säger han.

Näväl. Man ska självklart akta sig för att lyfta just Flatcoated Retrieverklubben alltför högt. Det är ju verkligen inte så att de sitter inne med något universalrecept på hur man vispar ihop en lycklig och väl fungerande klubb där alla håller sams. En stor anledning till att flatklubben fungerar, är för att klubben företräder just flat.

*Flatcoated Retrieverklubben är en rasklubb med en tydlig målsättning att flaten är en jakthund, många av medlemmarna är verkligen engagerade och jakttränar sina hundar – kanske hägrar ett deltagande i Flatmästerskapet?
Foto: Åsa Lindholm.*

I många rasklubbar är det stört omöjligt att formulera ett så tydligt mål för rasen, som man har gjort för flat. I de flesta sällskapshundraser exempelvis, finns inte mycket mer konkret än rasstandardens ofta ganska svävande och oprecisa formuleringar om såväl rasens temperament som exteriör. Hur dessa ska tolkas är ju, som alla vet, ganska svårt att enas om.

Dessutom är det nog så att det ligger något i det där påståendet – "sådan herre, sådan hund". Flatcoated retriever är en energisk, ganska krävande men positiv och vänlig ras. Det är väl då inte orimligt att tro att de människor som väljer rasen och blir den trogen uppskattar dessa egenskaper för att de passar dem. Flatägargruppen och därmed även rasklubben torde således därmed vara en tämligen homogen samling energiska, ganska krävande men positiva och vänliga människor. Eller?

De rena sällskapshundraserna som är mer förlåtande mot sina ägare lockar kanske en brokigare skara. Köparna till exempelvis chihuahua, kan därmed vara alla från modeoffret och sportiga barnfamiljen till skröpliga pensionären. Det är människor som ofta har vitt skilda uppfattningar om vad man ska förvänta sig och

kräva av en hund. Vilket självklart försvårar arbetet i rasklubben och bäddar för konflikt.

Huruvida den udda församlingen chihuahuaälskare dessutom är egensinniga och självmedvetna som rasen vågar jag däremot inte uttala mig om. Men är det så, gör det ju knappast arbetet och umgänget i rasklubben enklare.

Utän att ha någon direkt insyn i Chihuahua Cirkeln kan jag dock konstatera att rasen som de företräder för närvarande är väldigt populär. Generellt sett bidrar en sådan utveckling till svårigheter att hålla sams. För snabb tillväxt är aldrig bra. Klubben blir som ett träd med klen rotsystem och stor yvig krona. Ett sådant träd står inte särskilt stadigt när det börjar blåsa.

I vissa klubbar är det således lite enklare att hålla sams än i andra, sannolikt för att man redan från början har mycket gemensamt.

Å andra sidan har heterogena sällskap sina fördelar. Mångfald berikar.

Allt är möjligt. Det är en fråga om tycke och smak. Men glöm aldrig: Ju större frihet till individen, desto större blir alltid även ansvaret.